

RomaIntegration

ODGOVORNO BUDŽETIRANJE PREMA ROMIMA

TIVAT, 9-10. MAJ 2019.

Stakeholderi i EU politike

5 temelja strategije

- evaluacija i implementacija prethodne Strategije.
- realna iskustva zaposlenih u institucijama sistema
- značajno ojačan romski i egipćanski NVO sektor
- napravljena je tzv. *meta-analiza* svih Strategija koje se bave pitanjima Roma u ostalim evropskim zemljama
- Ministarstvo za ljudska i manjinska prava 2016. realizovalo je opsežno istraživanje kojim su prikupljeni podaci značajni za bolje razumijevanje svih problema zajednice Roma i Egipćana

Strateški okvir - integrativni pristup

- Usklađenost Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana sa drugim strategijama i Vladinim programima
- Usklađenost sa politikom Evropske unije (Obrazovanje, Zapošljavanje, Stanovanje, Zdravstvena zaštita)
- Strateški pristup
 - (Integrativnost,
 - Dostižnost/ostvarljivost,
 - Aktivna participacija i uključivanje romskog i egipćanskog civilnog društva,
 - Monitoring i evaluacija primjene Strategije,
 - Procjena efekata primjene Strategije,
 - Posebna osjetljivost na inkluziju žena i djece

3 principa strategije

- Princip ravnopravnosti i jednakosti šansi
- Princip nediskriminacije
- Princip desegregacije

Preduslovi budžetiranje odgovorno prema Romima

- Sveobuhvatno razumijevanje integracije Roma
- Politička volja
- Finansijska opredijeljenost
- Uspostavljanje sistema raščlanjenih (razloženih) podataka

Stakeholderi

- Ministarstvo za ljudska i manjinska prava;
- Ministarstvo finansija;
- Ministarstvo unutrašnjih poslova;
- Ministarstvo obrazovanja;
- Ministarstvo kulture;
- Ministarstvo za rad i socijalno staranje;
- Ministarstvo zdravlja;
- Ministarstvo održivog razvoja i turizma
- Zavod za zapošljavanje
- Uprava za zbrinjavanje izbjeglica;
- Zajednica opština
- Kancelarija za borbu protiv trgovine ljudima
- Monstat
- Romski savjet
- Centar za očuvanje i razvoj kultura nacionalnih manjina
- Crveni krst Crne Gore
- Fond za zaštitu manjina
- Nevladine organizacije;
- Parlament
- Mediji

Uloge i obaveze

- Ministarstvo finansija igra centralnu i ključnu ulogu u budžetiranju..
- Resorna ministarstva odgovorna su za pripremu i podnošenje procjena budžeta Ministarstvu finansija i za izvršenje budžeta po sektorskim politikama i prioritetima.
- Kabinet predsjednika Vlade i/ili potpredsjednika Vlade zadužen je za konačne odluke/diskusiju o strateškim prioritetima.
- Nacionalna Kontakt Osoba za Rome (NRCP odgovoran za integraciju Roma na nivou cijele vlade, zadužen da koordinira i prati cjelokupan proces integracije Roma.

Uloge I obaveze

- ,Organi lokalne samouprave i javna preduzeća koja su zadužena za unaprijeđenje položaja Roma, a koji koriste sredstva iz javnog budžeta.
- Parlament usvaja javni budžet na osnovu vladinog prijedloga (Poslanici)
- Organizacije civilnog društva, istraživači, naučnici i druge interesne grupe (IPA)
- Zavod za statistiku treba da obezbijedi podatke i nacionalnu statistiku za indikatore uticaja politike.
- Mediji treba da se angažuju na promociji budžetiranja odgovornog prema Romima

Izazovi u budžetiranju

- Integracija Roma trenutno se budžetira kroz akcione planove za integraciju Roma.
- Akcioni planovi ponekad odstupaju ili nisu potpuno sinhronizovani sa budžetima relevantnih resornih ministarstava.
- Faza razvoja javnih finansija u smislu programskog budžetiranja
- Limiti potrošnje zbog mjera konsolidacije
- Nedostatak sumarnih i razloženih informacija o krajnjim korisnicima takođe snažno utiče na budžetski proces.
- Nedostatak novca + preslikavanje budžeta = donacije

Zakon o budžetu Crne Gore za 2019. godinu

3291		Program: Unapređenje položaja RE populacije	163.601,00
	4	Izdaci	163.601,00
	41	Tekući izdaci	163.601,00
	413	Rashodi za materijal	1,00
0860	4131	Administrativni materijal	1,00
	414	Rashodi za usluge	163.600,00
0860	4141	Službena putovanja	3.600,00
0860	4147	Konsultantske usluge, projekti i studije	150.000,00
0860	4149	Ostale usluge	10.000,00

Glavni preduslovi za mjerenje ostvarenja integracije Roma

- Uvesti jasno utvrđene i dobro strukturisane ciljeve, realistične ciljne vrijednosti, izvodljive vremenske okvire i planiranu raspodjelu budžetskih sredstava za integraciju Roma.
- Uvesti odgovarajuće indikatore i pouzdane razložene statističke podatke.

Postojeće slabosti

- Ciljevi, uključujući i ciljeve uticaja, ishoda, rezultata i produkata (izlaznih parametara) produkta, nijesu adekvatno strukturisani.
- Na nekim nivoima, ciljevi nijesu definisani ili su postavljeni neadekvatni ciljevi. Ovo posebno važi za postavljanje ciljnih vrijednosti.
- Vremenski okviri nijesu jasno utvrđeni (ostaje nejasno da li se odnose na određenu godinu ili cio period važenja planskog dokumenta politike).
- Postavljene ciljne vrijednosti često su nerealne, a i ponekad se uopšte i ne postavljaju.

Postojeće slabosti

- Izvor finansiranja je neprecizan (planirani budžeti ne odgovaraju usvojenoj raspodjeli budžeta nadležnih institucija).
- Neadekvatni indikatori (ključni indikatori učinka) postavljaju se za cio lanac rezultata (uticaj, ishodi, rezultati i produkti).
- Postoji nedostatak razloženih statističkih polaznih i periodičnih podataka, posebno za osnovne mjere kao što je obrazovanje, stanovanje, zapošljavanje, zdravstvo i slično.
- Prisutna je snažna zavisnost od donatorskog finansiranja.
- Ne obavlja se analiza uticaja.

EU IPA II - EU support to Roma Integration Phase II (multi country)

Roma Integration is co-funded by

OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS

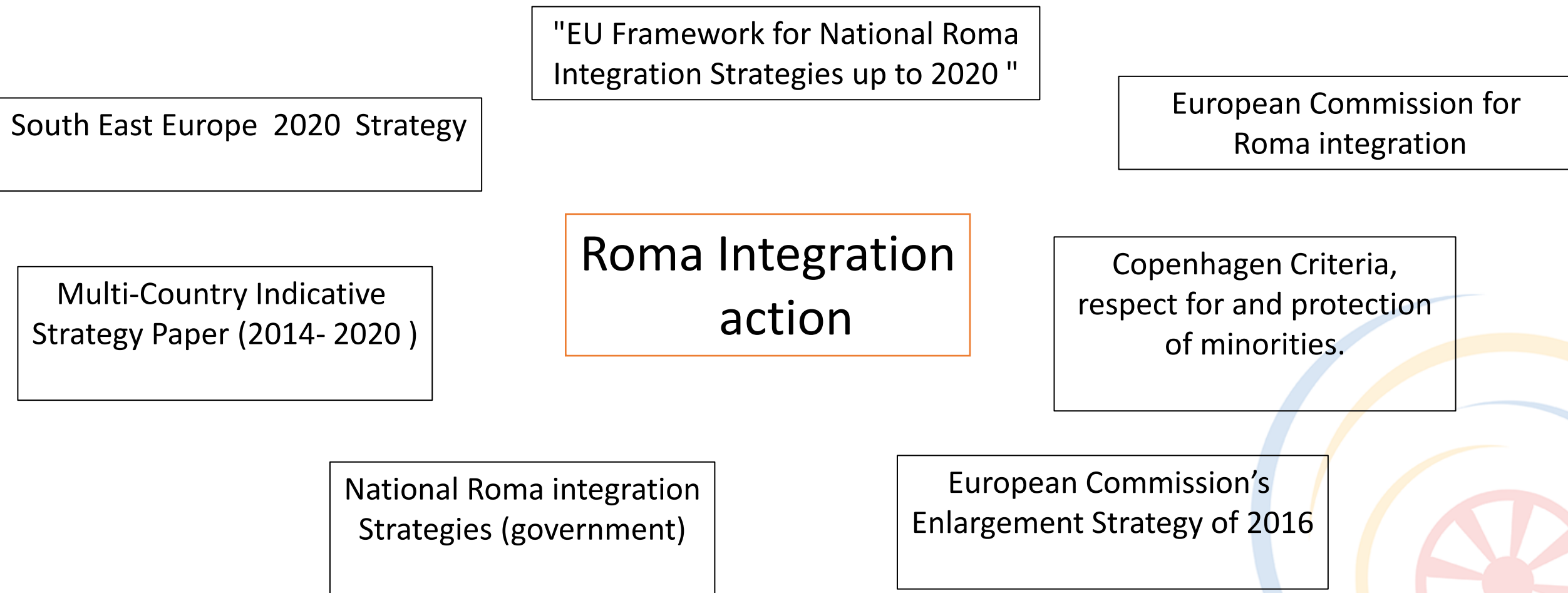
Izvršni rezime dokumenta

- Integracija Roma je dio ukupnog procesa integracije u EU
- Implementacija postojećih obaveza i dodjela potrebnih sredstava
- povećavanje kapaciteta i prakse vlada i civilnog društva u formulisanju, budžetiranju i praćenje politike integracije Roma.
- Jačanje regionalne saradnje i razmjenu iskustava o integraciji Roma
- implementacija relevantnih instrumenata politike koji se koriste za integraciju Roma u državama članicama EU
- Doprinosi EU i međunarodnim procesima relevantnim za integraciju Roma

Obrazloženje politike i analiza ključnih učesnika

1. Ugroženost Roma: Mnogi od 10-12 miliona Roma u Evropi suočava se sa predrasudama, netolerancijom, diskriminacijom i socijalnom isključenošću u svakodnevnom životu (marginalizacija loši socio-ekonomski uslovi).
2. 4 miliona Roma u ZB I Turskoj suočavaju se sa socijalnom isključenošću, segregacijom I marginalizacijom koja dovodi do nedostatka obrazovanja, hronične nezaposlenosti, ograničenog pristupa zdravstvenoj zaštiti, stanovanja i osnovnim uslugama, kao i siroko rasprostranjenim siromaštvom.
3. Okvir: EU Framework for National Roma Integration Strategies up to , koja se uključuje I na Strategiju proširivanja EU 2010-2011. Takođe, oslanja se na Strategiju za ZB iz 2018 godine: "Decisive efforts are needed to protect minorities and fight discrimination, notably against the Roma – for whom social inclusion should be more robustly promoted"
4. Aktivnosti na centralnom, regionalnom, EU I međunarodnom nivou
5. Ključni učesnici: Vlade, Nacionalne kontakt osobe za Rome i međuresorna tijela

Usklađenost sa politikama

Logika formulisanja održive politike

- Ukupni cilj sa objektivno mjerljivim indikatorima i izvorima za verifikaciju
- Specifični cilj sa objektivno mjerljivim indikatorima, izvorima za verifikaciju i pretpostavkama
- Rezultati sa objektivno mjerljivim indikatorima, izvorima za verifikaciju i pretpostavkama
- Aktivnosti koje su vezane za ukupni cilj
- Definisanje ekonomskih, političkih i socijalnih rizika

Logika formulisanja održive politike

- Preduslovi za implementaciju
- Uloge i obaveze
- Metode implementacije i vrste finansiranja
- Mjerenje indikatora: naziv indikatora, podatak prije strategije, cilj, finalni cilj, izvor informacija
- Održivost
- Komuniciranje i vidljivost

Budžetski ciklus - Pregled pravnog okvira i postojećih procedura

Razumijevanje konteksta budžetiranja

- Zakonodavni okvir
- Procedure budžetiranja
- Kako se utvrđuju prioriteti?
- Kako i gdje se daje prioritet odgovarajućoj budžetskoj potrošnji?
- Koja klasifikacija se koristi?
- Kakva je povezanost sa Ekonomskim programom reformi i njegovim prioritetima

Razumijevanje konteksta budžetiranja

- Kakav je budžetski format i cirkular budžeta? Da li daje sve neophodne informacije? Da li su moguće izmjene?
- Što se dešava kad nema dovoljno novca za sve mjere? Kako se to rješava i ko donosi konačnu odluku?
- Ko može da izmijeni utvrđene prioritete u javnoj potrošnji? Kako se taj process ponovnog utvrđivanja definiše/sprovodi? Koje su procedure za rebalans budžeta?
- Kako i kada se budžetiranje odgovorno prema Romima može promovisati u okviru budžetskih procedura po sektorskim politikama?

Pravni okvir u Crnoj Gori

- Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti
- Zakon o završnom racunu budzeta
- Program rada Vlade
- Izvještaj DRI
- Fiskalna strategija

Na osnovu Fiskalne strategije, na godišnjem nivou, pripremaju se smjernice fiskalne politike za period od tri godine i godišnji budžeti.

Procedura izrade budžeta

- Januar: MF izdaje smjernice za pripremu kapitalnog budžeta
- 15. mart: budžetske jedinice šalju MF prijedloge za kapitalne projekte
- Maj: MF izdaje smjernice za pripremu budžeta
- Kraj jula: dostavljanje prijedloga budžeta
- Oktobar: nacrt budžeta se dostavlja Vladi
- Novembar: nacrt budžeta se dostavlja Skupštini
- Kraj decembra: usvajanje budžeta
- Dostavljanje završnog računa budžeta za prošlu godinu: početak juna
- Dostavljanje završnog računa budžeta za prošlu godinu: kraj septembra
- DRI nalaz o završnom računu: sredina oktobra